Lietuvos Respublikos diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų ir specialiųjų misijų ekonominių funkcijų vykdymo tvarkos aprašo 3 priedas

Lietuvos Respublikos ambasada Australijoje, Naujajai Zelandijai ir Fidžiui

(Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės, konsulinės įstaigos ar specialiosios misijos pavadinimas)

AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2026-06-04
(Data)

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
Lietuvos eksportuotojams aktuali informacija			
2026-03	Kovo mėnesį Australija ir ES užbaigė derybas dėl laisvosios prekybos susitarimo (LPS). Tai reiškia, kad bus panaikinti muitai daugumai prekių. LPS turėtų padidinti vyno, jūros maisto, jautienos, pieno produktų eksportą iš Australijos, o Australijos vartotojams tai reiškia pigesnius europietiškus automobilius, technologijas, prabangos prekes. LPS garantuoja lengvesnį ES prekių patekimą į Australijos rinką, panaikinamas 5 % muitas daugeliui ES eksporto prekių (automobiliams, maistui, mados prekėms). LPS įsigalios po ratifikavimo, kuris gali užimti 1,5-2 metus.	Vieši ir diplomatiniai šaltiniai, EUDEL	
2024-09	Europos Komisija publikavo įėjimo į Australijos maisto ir gėrimų rinką vadovą (https://rea.ec.europa.eu/publications/food-and-beverage-market-entry-handbook-australia-0_en), kuriame pateikta daug detalios informacijos potencialiems maisto ir gėrimų tiekėjams.	EUDEL	
2026-04	Australijoje antrą kadenciją federalinius rinkimus užtikrintai laimėjus leiboristams bei tęsiantis	Vietos spauda, diplomatiniai šaltiniai, ES	

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	nestabilumui pasaulinėse rinkose, Australija sugrįžo prie LPS derybų su ES ir jas baigė. Svarbiausios Australijos verslo ir pramonės grupės aiškiai indikavo, kad dar niekada nebuvo taip svarbu sudaryti išsamų ir ambicingą laisvosios prekybos susitarimą su Europos Sąjunga. Greta klasikinės laisvosios prekybos suderėtas „supersized“ paketas, kuris apima prekybą, saugumą, kritinius mineralus bei platesnę strateginę partnerystę Indijos–Ramiojo vandenynų kontekste.	Delegacija Australijoje	
2024-05, 2026-05	ES ir Naujosios Zelandijos laisvosios prekybos susitarimas įsigaliojo nuo 2024-05-01. Per du metus Naujosios Zelandijos eksportas į ES padidėjo 1,5 mlrd. EUR. Susitarimas atneša daug naudos verslui, nes panaikinti muitai ES eksportui į Naująją Zelandiją, atviresnė Naujosios Zelandijos paslaugų rinka pagrindiniuose sektoriuose: finansų paslaugos, telekomunikacijos, jūrų transportas ir pristatymo paslaugos, gerokai sumažinti administraciniai reikalavimai, apsaugotos ES geografinės nuorodos, nustatyta sistema, skirta remti MVĮ, eksportuojančias į Naująją Zelandiją. Lietuvos įmonėms aktualiausi momentai galėtų būti muitų panaikinimas, pagerintas Lietuvos paslaugų teikėjų patekimas į rinką ir geresnės galimybės Lietuvos skaitmeninėms įmonėms eksportuoti savo paslaugas į Naująją Zelandiją.	ES DG Trade	Daugiau informacijos: • ES ir Naujosios Zelandijos Access2Markets puslapis • ES ir Naujosios Zelandijos prekybos susitarimas – Įsigaliojimas
2025-07	Naujoji Zelandija leido lengviau naudoti tūkstančius užsienio statybinių produktų, įskaitant gipso kartono plokštes, dailylentes, langus ir duris iš Europos ir kitų šalių, statybose. Šiuo pakeitimu siekiama sumažinti statybos sąnaudas didinant konkurenciją, nes daugelis dabartinių produktų	Vietos spauda	Atsiveria naujos galimybės ir Lietuvos eksportuotojams

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Naujosios Zelandijos rinkoje yra monopolizuoti ir brangūs.		
Tiesioginėms užsienio investicijoms pritraukti į Lietuvą aktuali informacija			
	-		
Lietuvos verslo plėtrai užsienyje aktuali informacija			
2026-03	Kai įsigalios naujai pasirašytas ES ir Australijos laisvosios prekybos susitarimas (tai gali užimti 1,5-2 metus), Lietuvos verslas įgaus naujas galimybes Australijoje.	Vieši ir diplomatiniai šaltiniai, EUDEL	Lietuva per bendrą ES režimą įgaus lengvesnę prieigą prie Australijos rinkos. Galimybės atsiveria Lietuvos maisto pramonei (pieno produktai, aukštos kokybės maistas), taip pat lazerių, fintech, IT sektoriams, o naujų tiekimo grandinių formavimasis taip pat suteikia tam tikras galimybes Lietuvos logistikos ir gamybos įmonėms.
2026-02	Naujoji Zelandija planuoja Taranaki regione statyti SGD importo terminalą, kurio vertė gali siekti apie 850 mln. eurų ir kuris turėtų pradėti veikti 2027–2028 m. Projektu siekiama sumažinti elektros kainas, sustiprinti energetinį saugumą ir kasmet sutaupyti apie 132 mln. eurų.	Spauda, diplomatiniai šaltiniai	Atsiveria galimybės Lietuvos įmonei KN Energies dalyvauti projekte ir potencialiai būti terminalo operatoriumi.
2024-05	2024-05-01 įsigaliojus ES ir Naujosios Zelandijos laisvosios prekybos susitarimui, panaikinti muitai ES eksportui į Naująją Zelandiją, atviresnė Naujosios Zelandijos finansinių, telekomunikacinių, jūrų transporto ir pristatymo paslaugų rinka.	Diplomatiniai šaltiniai	Atsiveria naujos galimybės Lietuvos transporto ir finansinių paslaugų sektoriaus plėtrai į Naująją Zelandiją. Daugiau informacijos: • ES ir Naujosios Zelandijos Access2Markets puslapis

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
			• ES ir Naujosios Zelandijos prekybos susitarimas – Įsigaliojimas
2024-04/11	Viktorijos valstijoje yra didelis gyvenamųjų namų trūkumas ir Viktorijos vyriausybė planuoja per 10 metų pastatyti 800 tūkst. namų, tad poreikis statybinėms medžiagoms, su tuo susijusiai produkcijai, paslaugoms bus milžiniškas. Taip pat planuojama didelė metro plėtra Melburne. Pietų Naujojo Velso vyriausybė taip pat dairosi galimybių už prieinamą kainą pastatyti daug municipalinio būsto. Federaliniame Senate priimtas įstatymas, skatinantis investuotojus statyti nekilnojamąjį turtą nuomai.	Vietinė spauda, diplomatiniai šaltiniai, šaltiniai Pietų Naujojo Velso vyriausybėje	Atsiveria naujos galimybės Lietuvos statybos pramonei ir paslaugų sektoriui.
Lietuvos turizmo sektoriui aktuali informacija			
	-		
Bendradarbiavimui mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (MTEPI) srityse aktuali informacija			
2026-05	Pasirenkant mokslinių tyrimų partnerius Australijoje būtina išnagrinėti pastarųjų ryšius su Kinija, kadangi yra potencialus pavojus atsidurti priklausomybėje nuo Kinijos. Australija integruojasi į didžiausią pasaulyje 95 mlrd. eurų vertės ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programą Horizon Europe. Prisijungimu prie programos suinteresuotos Australijos tyrimo institucijos bei nuo mokslinių tyrimų priklausančios aukštos pridėtinės vertės produkciją gaminančios kompanijos.	Ambasada Vietos spauda, diplomatiniai šaltiniai, ambasada	Atsiranda galimybės Lietuvos mokslo sektoriui glaudžiau bendradarbiauti su australais mokslo tyrimų srityje
Lietuvos ekonominiam saugumui aktuali informacija			

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Lietuvos subjektams renkantis mokslo tyrimo ar technologinius partnerius Australijoje būtina išnagrinėti pastarųjų ryšius su Kinija, kadangi yra potencialus pavojus atsidurti priklausomybėje nuo Kinijos.	Ambasada	
Bendra akreditacijos valstybių ekonominė informacija			
2025-11	**Australija:** **Dabartinė padėtis** Australijos BVP šiuo metu vertinamas apie 1,53 trln. eurų, šalis yra 14-a didžiausių pasaulio ekonomikų sąraše ir 10-a pasaulyje pagal BVP dalį, tenkančią vienam gyventojui (apie 56 000 eurų). Ekonomikoje vyrauja paslaugų sektorius, kuriame sukuriama 68% šalies BVP, tačiau išlieka labai svarbūs kalnakasybos ir žemės ūkio sektoriai (kartu paėmus sudaro 14,9% BVP) ir tai sudaro net 68% Australijos eksporto. Australija yra viena svarbiausių žemės ūkio produktų eksportuotojų pasaulyje. Šiuo metu pagrindiniai eksploatuojami gamtiniai ištekliai yra akmens anglis, geležies rūda, gamtinės dujos ir urano rūda. Tarptautinė prekyba prekėmis ir paslaugomis sudaro apie 45–50% BVP. Australija labai orientuota į Azijos rinkas – Kinija yra dominuojanti prekybos partnerė tiek eksporte, tiek importe. Pagrindinės eksporto prekės yra geležies rūda (20%), akmens anglis (15%), gamtinės dujos (11%), uranas, auksas, žemės ūkio produktai, švietimo paslaugos. Pagrindines importuojamas prekes/paslaugas sudaro naftos produktai, automobiliai, telekomunikacijų įranga ir dalys, kompiuteriai, kelionės bei transportavimo paslaugos. Australijos ekonomika 2024 m. pradžioje beveik sustojo, o metinis	Australijos, Naujosios Zelandijos ir Fidžio centriniai bankai, ekonomikos ekspertai, think-tankai, diplomatiniai šaltiniai	

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	augimas buvo silpniausias per daugiau nei tris dešimtmečius. 2025 m. Australijos BVP augo apie 2,6 proc., o šiuo metu metinis BVP augimas sudaro apie 1,9 %. Gegužės mėnesį infliacija sumažėjo iki 4,2 proc., nes karo Artimuosiuose Rytuose pradžioje buvo šoktelėjusi net iki beveik trejų metų aukštumų – 4,6 proc. Rezervų bankas 2026 m. gegužę padidino palūkanų normą 0,25 proc. iki 4,35 proc. Rinkos vertinimu, yra didelė tikimybė, kad tai ne paskutinis palūkanų normos kėlimas pastaruoju metu, ypač dėl netikėtai išaugusios infliacijos. Verslo atstovai ragina vyriausybę sumažinti savo metines išlaidas daugiau nei 30 mlrd. EUR tam, kad būtų suvaldytas kainų augimas ir sumažintas spaudimas biudžetui. Pats Australijos rezervų bankas užsiminė, kad ateityje galimi dar keli palūkanų normos didinimai: tai ypač paveiks būsto paskolų turėtojus. 2024–2025 finansiniais metais dėl didesnio gyventojų pajamų mokesčio bei prekių ir paslaugų mokesčio (PVM) surinkimo Australijos federalinė ir valstijų vyriausybės vidutiniškai iš kiekvieno šalies gyventojo mokesčių pavidalu surinko rekordinę 18 380 EUR sumą, arba 503 mlrd. EUR iš viso. Nors pajamos augo 4,5 proc., išlaidos pajamas viršijo 7,4 proc. Vyriausybės išlaidos pasiekė aukščiausią visų laikų lygį dėl pastangų mažinti pragyvenimo išlaidas bei valstybės tarnautojų atlyginimų padidėjimo. Viešasis sektorius šiuo metu sudaro rekordinius 27,9 proc. BVP, tai žymiai daugiau nei priešpandeminiu dešimtmečiu, kai vidutinės viešojo sektoriaus išlaidos siekė 22,5 proc. Vyriausybė aiškina, jog daugiau išlaidaudama, ji skatina imančią stagnuoti ekonomiką. Valstijų		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	vyriausybių išlaidos taip pat išaugo iki rekordinių aukštumų. 2025-2026 fiskalinių metų federalinio biudžeto deficitas sudaro apie 16 mlrd. EUR. 2025 m. gruodį, po finansinių metų vidurio peržiūros, konstatuota, kad taupymo priemonės ir didesnės mokesčių pajamos federalinio biudžeto deficitą sumažino iki 11,3 mlrd. EUR. Darbo rinka išlieka stipri, nedarbo lygis siekia 4,5 %. Nors Kvinslande darbo netenka nemažai angliakasių, tačiau Australijos kasybos ir energetikos sektoriuose dirbančių žmonių skaičius ir toliau auga. Manoma, kad iki dešimtmečio pabaigos kasybos pramonei prireiks daugiau nei 22 000 darbuotojų, t.y. papildomų 7% visų sektoriuje užimtų darbuotojų. Darbo užmokestis per metus padidėjo 3,4%. Siekiant išspręsti darbo jėgos (ypač kvalifikuotos) trūkumą pagrindiniuose Australijos augimo sektoriuose, taip pat plėtojant viešąją infrastruktūrą ir atsinaujinančios energijos išteklius, labai svarbi yra migracijos reforma. Australijos bankai nurodo, kad Australijos regioniniai miestai pamažu tampa Australijos verslo lyderiais, nes ten daugiau įperkamo būsto ir patogesnės gyvenimo sąlygos, o verslo paskolos regioninėse vietovėse auga sparčiau nei metropoliuose. **Ekonominio augimo prognozės** Netikrumas dėl JAV muitų politikos ir karas Vidurio Rytuose mažina BVP augimo 2026 metais prognozes iki 1,8-2,2%. Griežtos finansinės sąlygos ir prasta realiųjų pajamų perspektyva turės įtakos augimui. Vyriausybė mano, kad infliacija 2026 metais išaugs iki 4,5%. Australijos namų ūkiai patyrė didžiausią disponuojamųjų pajamų kritimą tarp EBPO šalių per pastaruosius dvejus metus, o		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	ekonomistai prognozuoja, kad prireiks dar dvejų metų, kol perkamoji galia atsigaus iki priešpandeminio lygio. Blogesnė situacija tik Danijoje (iš EBPO šalių). Ekspertų nuomone, JAV pradėtas tarifų karas Australijai gali turėti keturis kartus didesnį neigiamą poveikį, nei tiesioginis tarifų poveikis. Prognozuojamas namų ūkių išlaidų didėjimas, to pagrindinė priežastis – tebesitęsiantys būsto kainų augimas ir būsto kreditų kaštų didėjimas. **Problemos ir rizikos, su kuriomis susiduria Australijos ūkis** Infliacija, geopolitinis nestabilumas ir konfliktai, žaliavų kainų nestabilumas, palūkanų normos ir NT įperkamumo problemos šiuo metu yra didžiausios rizikos šalies ekonomikos augimui. • Siekdamas palaikyti infliaciją 2–3% ribose, Australijos centrinis bankas išlaiko griežtą pinigų politiką. • Siekiant pagerinti viešųjų finansų tvarumą, šalyje vykdomos tolesnės fiskalinės reformos. Su visuomenės senėjimu susijęs išlaidų spaudimas stiprėja. • Nestabilios pajamos iš pagrindinių eksportinių naudingųjų iškasenų. Smunkant geležies rūdos ir kritinių mineralų kainoms bei JAV įvedus muitus plienui ir aliuminiui, šalies kalnakasybos sektorius susidūrė su rimtomis problemomis. Maža pardavimų diversifikacija (pagrindinis klientas – Kinija) veda prie nestabilumo pajamų srityje. • Australijos namų ūkių vartojimo perspektyvos tebėra pagrindinis vidaus neapibrėžtumas. Silpnas namų		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	ūkių vartojimas gali išlikti ilgiau nei tikėtasi tuo atveju, jei realiosios pajamos ir toliau augs vangiai. Ypač tai aktualu mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. • Būsto įperkamumas šalyje yra mažiausias nuo 1973 m. Nuo 2020 m. namų kainos Perte, Adelaidėje ir Brisbene yra pakilusios 50%. Tuo tarpu atlyginimai tik 12%. Pastaraisiais metais nuomos kaina kyla maždaug 8% per metus. Ekspertai nurodo, kad viso to pagrindinė priežastis yra stipriai didėjanti imigracija. 70% visų įvažiuojančiųjų papildo būsto nuomininkų gretas. Būsto nuomos kaina auga, tačiau tuo pat metu naujai pastatomo būsto kiekis mažėja. Tai lemia labai išaugusios statybos darbų kainos, komplikuotos ir ilgai trunkančios statybos leidimų išdavimo procedūros. Dar viena priežastis – negative gearing mokesčių politika, kuri labai palanki įsigyti NT ir nemokėti už jį jokių mokesčių, tuo pat metu tikintis, kad NT vertės prieaugis bus didesnis už nuostolius jį nuomojant. 2024 m. pabaigoje bendra Australijos būsto vertė sudarė rekordinę 6,7 trilijono EUR sumą. Per pastaruosius metus jis išaugo 480 mlrd. EUR, o nuo 2020 m. vidurio bendra Australijos būsto vertė šoktelėjo 2,3 trilijono EUR arba 52 proc. • Migracijos reforma yra labai svarbi siekiant išspręsti darbo jėgos (ypač kvalifikuotos) trūkumą pagrindiniuose Australijos augimo		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	sektoriuose, ypač plėtojant viešąją infrastruktūrą ir įsisavinant atsinaujinančios energijos išteklius. Tuo pačiu vyriausybės pastangas riboti migraciją ir ketinimus neleisti užsienio investuotojams pirkti namus Australijoje, palaiko didesnioji australų dalis. • Kad Australija iki 2050 m. galėtų pasiekti net-zero (vyriausybė kelia sau tokį tikslą), būtinas energetinis virsmas visuose ūkio sektoriuose, įskaitant pramonę, transportą, žemės ūkį ir buitinį vartojimą. • Elektromobilių baterijų gamybai būtinų naudingųjų iškasenų sektorius Australijoje linkęs uždaryti kai kurias kasyklas. Silpnesnis nei tikėtasi elektromobilių pardavimų augimas pasaulyje sustabdė baterijų metalų bumą, nes pasaulį užtvindė pigus ir nešvarus Kinijos remiamų Indonezijos kasyklų nikelis. Australijoje šiuo metu yra tik viena rentabili ličio rūdos kasykla. • Viktorija ir Naujasis Pietų Velsas nuo 2028 m. susidurs su dujų trūkumu, nes Baso sąsiaurio telkiniuose gavyba mažėja, o kuro paklausa didėja. Šiose valstijose koncentruojasi pagrindinė Australijos pramonė ir gyvena 56 proc. visų Australijos gyventojų. • Australijos ekonomika turi labiau diversifikuoti sektorius, kuriuose yra didesnis potencialas padidinti našumo augimą. Kasyba yra didžiausias Australijos		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	pramonės sektorius, sukuriantis apie 13 procentų pridėtinės vertės, tačiau jis yra ir Australijos ekonomikos produktyvumo problemos esmė. Sektoriaus našumas per pastaruosius penkerius metus buvo reikšmingai neigiamas – vidutiniškai minus 3,2 proc. Kalnakasybos našumo augimas 1984-2000 m. laikotarpiu buvo gerokai didesnis nei 6 proc. per metus. • Verslo investicijos yra recesijoje, o pagal ekonomikos produktyvumo augimą Australija smuko į 30 vietą tarp 35 turtingųjų pasaulio šalių. EBPO perspėja, kad nuo 2016 m. darbo našumas auga labai lėtai, investicijos per mažos, įmonėms per sunku patekti į Australijos vertybinių popierių biržos ASX listinguojamų kompanijų sąrašą, o mokesčių sistema turi būti pertvarkyta, kad ji galėtų konkuruoti su kitomis šalimis. **Naujoji Zelandija:** **Dabartinė padėtis** Naujosios Zelandijos ekonomika priskiriama prie itin išvystytų laisvosios rinkos ekonomikų. Pagal nominalų BVP tai 52-oji pagal dydį nacionalinė ekonomika pasaulyje. Metinis nominalus BVP siekia 242 mlrd. EUR, paslaugų sektorius sudaro 70 %, pramonė – 22 %, žemės ūkis – 8 % BVP. BVP augimas 2022 m. sudarė 2,4 proc., 2023 m. – 0,6 proc., o 2024 m. buvo neigiamas – sumažėjo 1,1 proc. 2025 m. BVP šalyje augo 0,2 proc.		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	2026 m. gegužės duomenimis, metinis BVP augimas sudaro 2,3 proc. Dabar metinė infliacija sudaro 3,1 proc., pastaruoju metu šiek tiek auga. Nedarbas siekia 5,3 proc. Šalies ekonomika yra viena iš labiausiai globalizuotų ir labai priklausoma nuo tarptautinės prekybos, daugiausia su Kinija, Australija, JAV, Japonija, Pietų Korėja, ES, Singapūru. Dvišalės prekybos su Kinija metinė apyvarta sudaro apie 22 mlrd. EUR, eksportas į Kiniją yra nežymiai didesnis už importą. Metinis šalies eksportas sudaro 53,9 mlrd. EUR. Eksporto pagrindą sudaro pienas ir pieno produktai, mėsa, mediena, vaisiai, bei turizmo ir švietimo paslaugos. Importuojami daugiausia naftos produktai, transporto priemonės, mašinos, elektronika ir farmacijos gaminiai. Ekonomika labai priklauso nuo žemės ūkio eksporto ir Azijos rinkų paklausos. Po 1983 m. pasirašyto Naujosios Zelandijos susitarimo dėl glaudesnių ekonominių santykių su Australija, ekonomika glaudžiai derinama su Australijos ekonomika. Gamyba apima daugiausia aliuminio gamybą, maisto pramonę, metalo apdirbimą, medienos ir popieriaus gaminius. Toliau eina naudingųjų iškasenų gavyba, elektros gamyba, dujų gavyba, vandens ir atliekų tvarkymas. Sparčiai auga informacinių technologijų sektorius. Naujosios Zelandijos doleris yra 10 paklausiausia valiuta pasaulyje. Naujosios Zelandijos rezervų bankas 2025 m. lapkritį palūkanų normą sumažino iki 2,25 proc., tai žemiausia palūkanų norma nuo 2022 m. birželio. NZ yra eksportuojanti šalis ir jai reikia diferencijuoti ne tik rinkas, bet ir ūkio šakas, kadangi 80 % viso eksporto sudaro žemės ūkio produkcija.		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Naujosios Zelandijos vyriausybė yra persiritusi į rinkiminio ciklo antrąją dalį, rinkimai numatomi 2026 metų rudenį. Šios vyriausybės didžioji dėmesio dalis tenka būtent ekonomikai. Vyriausybė turi išsikėlusi ambicingą tikslą per trumpą laikotarpį šalies eksportą padvigubinti. Žinoma, tai yra menkai tikėtina, tačiau politinis diskursas yra būtent toks. Pastaruoju metu šalis aktyviai plečia savo laisvosios prekybos susitarimų skaičių. Nors pagrindinė eksporto rinka šiuo metu yra Kinija, tačiau šalis aktyviai dirba su pietryčių Azijos šalimis ir Persijos įlankos šalimis. 2025 m. gruodį baigtos derybos su Indija. Naujoji Zelandija buvo šokiruota, kai JAV joms įvedė 15 % importo mokesčius, nes tikėtasi 10 %, taip, kaip tą gavo Australija. JAV yra antroji pagal dydį Naujosios Zelandijos eksporto rinka. Šalis negali daug lėšų skirti mokslo ir tyrimų sektoriui, todėl prisijungimas prie Horizon Europe programos šaliai buvo labai svarbus. **Ekonominio augimo prognozės** Pasak Naujosios Zelandijos vyriausybės, numatoma, kad Naujosios Zelandijos realaus BVP augimas 2026-2029 m. turėtų sudaryti apie 3 proc. kasmet. Privatus vartojimas susilpnės dėl užimtumo mažėjimo ir didėjančių hipotekos aptarnavimo išlaidų. Didėjančios būsto kainos sunkins investicijas. Tikimasi, kad nedarbas taip pat didės dėl lėtesnio ekonominio aktyvumo augimo ir gausėjančios darbo jėgos dėl gyventojų skaičiaus augimo. Sulėtėjusi paklausa ir santykinai stabilios energijos kainos turėtų palaipsniui mažinti infliaciją. Vis tik aukštos būsto nuomos kainos		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Naujojoje Zelandijoje infliacijai neleis toliau mažėti. Anot Naujosios Zelandijos finansų ministrės N. Willis, šalies ekonomikos perspektyvos apskritai nėra teigiamos, o augimo prognozės – nuviliančios, augimas bus lėtesnis, nei tikėtasi. Nepaisant to, Vyriausybė yra pasiryžusi mažinti mokesčius, padidinti valstybės išlaidas, o taip pat sieks ekonomikos auginimo strateginių tikslų: didins eksportą, pasirašė prekybos sutartis su Persijos įlankos šalimis, Kosta Rika, Islandija ir Šveicarija bei sudarėta LPS su Indija, skatins kosmoso ir biomedicinos inžinerijos sektorius. Tarptautinio turizmo atsigavimas ir stipresnis Kinijos vartojimo augimas augins eksporto augimą. 2026 m. kovo duomenimis, per metus turizmo sektorius kilo 3,3 proc. ir šiuo metu sudaro rekordinius 7,7 proc. šalies BVP. Aukštos elektros energijos kainos verčia stabdyti kai kurią gamybą, todėl Naujoji Zelandija ieško alternatyvių elektros energijos šaltinių. **Problemos ir rizikos, su kuriomis susiduria Naujosios Zelandijos ūkis** Infliacija, didelės palūkanų normos ir susilpnėjusi išorės paklausa šiuo metu yra didžiausios rizikos šalies ekonomikos augimui. • Didžiausias iššūkis daugeliui Naujosios Zelandijos gyventojų yra hipotekos palūkanų normos. Šalies namų ūkiai skolingi 191 mlrd. EUR būsto paskolų ir pradelstų paskolų iš viso 720 mln. EUR, o tai yra net 65 % daugiau nei anksčiau. • Ilgalaikėje perspektyvoje Naujosios Zelandijos ekonomika toliau kentės nuo		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	žemo darbo našumo, mažo atlyginimų augimo, įgūdžių stygiaus, diversifikacijos trūkumo ir nepakankamų investicijų į infrastruktūrą. • Tyrimai rodo, kad keturi pagrindiniai šalies bankai riboja konkurenciją ir taip didina savo pelną, o asmeninės bankininkystės paslaugų srityje stinga konkurencijos. Keturi didieji bankai, kuriems priklauso apie 90 % viso bankų turto Naujojoje Zelandijoje, dažnai derina kainas, todėl rinkos dalys yra labai stabilios ir slopinama konkurencija. Šie bankai naudojasi struktūriniais pranašumais, tokiais kaip mastas, finansavimo sąnaudos ir prekės ženklo atpažinimas, todėl mažesniems bankams sunku konkuruoti. Pagrindiniai Naujosios Zelandijos bankai pastaraisiais metais buvo labai pelningi, palyginti su tarptautiniais bankais. • EBPO pažymi, kad dėl išlaidų viršijimo po pandemijos padidėjo vyriausybės išlaidų ir BVP santykis. Ataskaitoje taip pat įvardijamos tokios Naujosios Zelandijos problemos kaip nepakankama infliacijos kontrolė, biudžeto balansavimas, švietimo finansavimas ir nepakankamas dėmesys darbo našumo augimui. Pabrėžiama, kad reikia sistemingo požiūrio į šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimą ir prisitaikymą prie klimato kaitos. • Stagnuojanti šalies ekonomika verčia vietinius gyventojus		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	išvažiuoti iš šalies, o naujų atvykėlių nebepritraukia. Daugiausia šalį palieka 25–44 metų amžiaus žmonės. • Kol kas energetiniai ištekliai šalyje yra ypatingai brangūs ir artimojoje perspektyvoje padėtis nesikeis, bet kokia energijai imli gamyba neturi perspektyvos. **Fidžis:** **Ūkio apžvalga** BVP sudaro apie 5,1 mlrd. EUR. 2023 m. šalies BVP augo 8 proc., 2024 m. – apie 3,5 proc. 2025 m. BVP augo 3,8 proc. 2026 m. gegužės duomenimis, metinis BVP augimas sudaro 2,4 proc. Infliacija 2024 m. siekė 4,5 proc., visus 2025 m. buvo minusinė (defliacija) ir sudarė -1,8 proc. 2026 m. infliacija „atšoko“ ir šiuo metu svyruoja 3-4 proc. intervale. 44 proc. darbo jėgos šalyje dirba žemės ūkio sektoriuje, 41 proc. – paslaugose ir apie 14 proc. – pramonėje. Pagrindinės ūkio šakos yra turizmas, cukraus, drabužių, kopros (kokoso riešutų drožlių), medienos gamyba, aukso ir sidabro gavyba. Nedarbas siekia 4,3 proc. Darbo rinka laikoma sveika, ją palaiko užsienio darbuotojai, didėja atlyginimai, nes įmonės stengiasi išlaikyti darbuotojus. Grynoji migracija yra istoriškai maža. Vyriausybės skola 2024 m. siekė 79,4 proc. BVP. Fidžio centrinio banko nustatyta 0,25 proc. palūkanų norma nekinta nuo 2020 m. Ekonomikos struktūroje didžiąją dalį sudaro paslaugų sektorius (ypač turizmas), žemės ūkis (cukranendrių auginimas, žvejyba) ir lengvoji pramonė bei gamyba. Pagrindiniai Fidžio eksporto partneriai yra		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Jungtinė Karalystė, JAV, Singapūras, Tonga, Japonija, Naujoji Zelandija, Vanuatu, Vakarų Samoa ir Kuko salos. Eksportuojama daugiausia cukrus, žuvis, geriamasis vanduo, mediena, auksas, manioka, turizmo paslaugos. Turizmas sudaro didelę Fidžio ekonomikos dalį — jis prisideda apie 40 % prie šalies BVP, kurdamas daug darbo vietų ir reikšmingas pajamas. 2025 m. duomenys rodo tolesnį augimą, pavyzdžiui, turistų skaičius 2025 m. buvo rekordinis ir sudarė 986 tūkst. Turizmo sektorius Fidžyje auga, atgauna ir viršija ankstesnius lygius, o šalies patrauklumas atvykstantiems turistams iš Australijos, Naujosios Zelandijos, JAV ir Europos išlieka didelis. Pagrindinis Fidžio importo partneris yra Singapūras (sudaro apie 57 procentus viso importo), taip pat daug importuojama iš Australijos ir Kinijos. Daugiausia importuojamas kuras, telekomunikacijų įranga, transporto priemonės, ryžiai, kviečiai, farmacijos produktai, mėsa ir gamtinės dujos. Pinigų pervedimai iš užsienyje dirbančių Fidžio gyventojų sudaro didelę BVP dalį (apie 10 %) ir palaiko namų ūkių pajamas bei vartotojų paklausą. 2024 ir 2025 m. Fidžio ekonomika pademonstravo atsparumą ir pakankamai sparčiai augo, visų pirma dėl turizmo. Nors Fidžio ekonomikos augimo prognozė 2026 m. sumažinta iki 2 proc., atsižvelgiant į didėjančią pasaulinę riziką ir didėjantį sąnaudų spaudimą, tačiau perspektyva iš esmės išlieka teigiama. Vyriausybės dėmesys fiskaliniam konsolidavimui ir struktūrinėms reformoms bus itin svarbus siekiant ilgalaikio tvaraus augimo ir atsparumo išorės sukrėtimams.		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Iššūkiai ir rizikos: • Nors Fidžio vyriausybė 2024–2025 finansinių metų pirmąjį ketvirtį turėjo fiskalinį perteklių – pirmą kartą nuo 2019 m. pabaigos, o šį teigiamą rezultatą lėmė didesnės mokesčių surinkimo pajamos, didelė valstybės skola ir einamosios sąskaitos deficitas išlieka problema. Prognozuojama, kad iki 2026 m. liepos pabaigos viešojo sektoriaus skola pasieks rekordinę 10,1 mlrd. EUR ribą, kuri sudarys 79,8 proc. BVP. Ekonomistai ragina šalies vyriausybę galvoti apie šalies fiskalinės pusiausvyros atkūrimą. Numatoma, kad vidutinėje perspektyvoje deficitas stabilizuosis ties maždaug 7 % BVP. • Išoriniai veiksniai: pasaulio ekonomikos sulėtėjimas, geopolitinė įtampa ir stichinės nelaimės kelia grėsmę Fidžio ekonomikos perspektyvoms. • Investicijų plėtra yra lėtesnė nei norėta dėl darbo jėgos trūkumo ir verslo išlaidų. • Kas trečias šalies gyventojas gyvena žemiau oficialios skurdo ribos. • Didelė bežemių dalis kaimuose; tai neleidžia užsiimti efektyvia ekonomine veikla, todėl ieškodami pragyvenimo šaltinio žmonės priversti migruoti į miestus.		
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija			
2025-10	**Gynybos parodos/konferencijos Australijoje 2025-2026:**	Vieši informacijos šaltiniai	

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Land Forces 2026, Pertas, 2026 m. spalio 6-8 d. – regiono pagrindinė sausumos gynybos pramonės paroda, https://landforces.com.au/ **Statybos parodos Australijoje 2026 m.:** Melbourne Build Expo 2026, Melburnas, 2026 m. lapkričio 25-26 d., https://melbournebuildexpo.com/ **Biotechnologijų parodos/konferencijos Australijoje 2025-2026:** AusBiotech International Conference 2026, Gold Kostas, 2026 m. spalio mėn. – svarbiausia biotechnologijų paroda Australijoje, pritraukianti virš 1500 dalyvių iš 20 šalių, https://ausbiotechic.com/ausbiotech-2026/ **Kitos parodos 2026 m.:** Fine Food Australia 2026, Melburnas, rugpjūčio 31-rugsėjo 3 d. – svarbiausias Australijos maitinimo ir svetingumo pramonės prekybos renginys, https://finefoodaustralia.com.au/ **Pagrindiniai Australijos gynybinių pajėgumų įsigijimo projektai** Karas Vidurio Rytuose pabrėžė poreikį plėtoti Australijos karines jūrų pajėgas, įsigyjant branduolinius, įprastiniais ginklais apginkluotus povandeninius laivus ir plečiant paviršinį laivyną. Abu prioritetai yra sprendžiami – pirmasis per AUKUS, o antrasis – atsižvelgiant į 2024 m. laivyno peržiūros, kurioje rekomenduojama išplėsti paviršinį laivyną iki 26 laivų, rezultatus.	Vieši informacijos šaltiniai	

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Pagrindinės įsigijimų sritys: • Oro gynybos sistemos, išankstinio įspėjimo ir valdymo sistemos, orlaiviai, ilgo nuotolio radarai ir dronai; • Mūšio valdymo sistemos, savadarbių sprogstamųjų įtaisų naikinimo priemonės, gaisriniai lėktuvai ir automobiliai, transporto priemonės, geoerdvinę paramą ir ginklai; • Kariniai laivai, ginklai ir raketos; • Informaciniai ir kibernetiniai pajėgumai, apimantys atsparumą, kibernetinę gynybą ir žvalgybą; • Kosminių pajėgumų projektas, skirtas apsaugoti karinius palydovinius ryšius; • Kiti. ***Įsigijimų pavyzdžiai:*** • Naujų dronų įsigijimas ir esamų patruliavimo ir reagavimo orlaivių atnaujinimas tam, kad padidintų savo jūrų stebėjimo pajėgumus; • 8 branduolinių povandeninių laivų įsigijimas. 3-5 iš jų bus Virdžinijos klasės povandeniniai laivai, kurie bus perkami iš JAV; • AGM-88E2 antiradiacinės raketos (naudojamos radijo spinduliuotės šaltiniams aptikti ir nukreipti į juos) ir susijusi įranga, skirta naudoti RAAF naikintuvuose EA-18G Growler; • 42 HIMARS (didelio mobilumo artilerijos raketų sistemos) paleidimo įrenginiai ir susijusi įranga; • Povandeninių nepilotuojamų laivų XLAUV kūrimas; • Pagreitintas didelio tikslumo iš oro ir žemės paleidžiamų raketų JASSM-ER, skirtų naikintuvams ir fregatoms, įsigijimas; • 24 Bepiločių žvalgybinių orlaivių įsigijimas; • Pagrindinio mūšio tanko atnaujinimas ir kovinės inžinerijos mašinos projektas;		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	• Savaeigių haubicų ir šarvuotų amunicijos atsargų transporto priemonių įsigijimas; • 72 F-35A Lightning II orlaivių įsigijimas; • Keturių tolimojo nuotolio elektroninio karo orlaivių MC-55A Peregrine įsigijimas; • 14 P-8A Poseidon jūrų stebėjimo orlaivių ir 7 MQ-4C Triton bepiločių orlaivių įsigijimas; • 211 kovinių žvalgybos mašinų (CRV) įsigijimas; • Projektas „Overlander“, apimantis 1 098 saugaus mobilumo transporto priemonių įsigijimą; • 12 pakrantės patrulinių laivų įsigijimas; • Hunter klasės fregatų įsigijimas. Pirmoji fregata bus gauta tik 2031 m. Fregatos bus skirtos povandeninių laivų aptikimui, jose galės tūpti koviniai sraigtasparniai ir nepilotuojami orlaiviai. 2024 m. lapkritį Australijos vyriausybė sudarė 6 mlrd. EUR vertės karo laivų pirkimo sutartis su Vokietijos (TKMS) ir Japonijos (Mitsubishi Heavy Industries) gamintojais, atsisakius Pietų Korėjos (Hanwha Ocean ir Hyundai Heavy Industries) ir Ispanijos (Navantia) pasiūlymų. Vykdydama planus modernizuoti karinį jūrų laivyną, vyriausybė spartina 11 naujų bendrosios paskirties fregatų, kurios pakeis senstančias Anzac klasės fregatas, pirkimą. • 450 pėstininkų kovos mašinų įsigijimas, kad pakeistų senstančius kariuomenės šarvuočius M113.		

Rengėjas:
Patarėjas Minijus Samuila, +37070653047, minijus.samuila@urm.lt